

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Навчально-науковий інститут права
Рада молодих вчених
Студентський парламент ННІ права

**ЮРИДИЧНА НАУКА ТА ОСВІТА:
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

Київ – 2025

УДК 340+378"364":338.246.88(477)(082)
Ю70

<https://doi.org/10.32751/LegalScience2025>

Ю70 Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє :
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ,
1 травня 2025 р.) / упоряд. М. О. Денисюк. Київ: «Видавництво
Людмила», 2025. 660 с.
ISBN 978-617-555-295-7

До збірника увійшли тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє», яка відбулась 1 травня 2025 року в Навчально-науковому інституті права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

*Матеріали опубліковано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого
матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники
та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.*

ISBN 978-617-555-295-7

УДК 340+378"364":338.246.88(477)(082)

© Колектив авторів, 2025

© Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2025

Юрченко Яна

Сучасні тенденції правового регулювання сфери управління відходами в контексті гармонізації з правом єс 114

ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО ТА ЕКОНОМІЧНЕ СУДОЧИНСТВО**Радзивілюк Валерія**

Критерії неплатоспроможності..... 116

Клепікова Ольга

Окремі питання запровадження товарно-транспортної накладної в електронній формі 117

Головачова Анастасія

Технічне регулювання у сфері господарювання 119

Герасимчук Єлизавета

Актуальні проблеми надання інформації заінтересованими сторонами в рамках торговельних розслідувань 121

Гуренко Віталій

Поняття та види релігійних організацій в Україні..... 122

Іванова Валерія

Національна інноваційна система: підходи до структури та правового регулювання 124

Іващенко Ігор

Поняття та ознаки державного оборонного замовлення..... 125

Михайліченко Олександр

Юридичні ризики для сучасного розвитку інноваційної діяльності у сфері охорони здоров'я 127

Новікова Євгенія

Позика з альтернативним зобов'язанням: правове регулювання та перспективи його вдосконалення..... 129

Петров Олександр

Підходи щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу з питань ліцензування повітряних перевезень 131

Андрій Тищенко

Місце токенизованого активу в системі віртуальних активів..... 133

Усков Ігор

Поняття ефективності судового захисту в господарському судочинстві..... 135

Цюприк Володимир

Договір рейсового чартеру як окремий вид договору чартеру судна..... 137

Ознаками ДОЗ є його риси та властивості що в сукупності притаманні лише процесу забезпечення обороноздатності держави шляхом його нормативно-правового регулювання і не притаманні іншим суспільним відносинам.

До ознак ДОЗ можна віднести наступне: здійснюється виключно з ініціативи держави; має особливий суб'єктний склад; характеризується специфічним об'єктом правовідносин; має особливості правового регулювання відносин; спрямоване на виконання оборонної функції держави; має власну систему; має принципи здійснення; має детально врегульовану процедуру здійснення; передбачає державний контроль над здійсненням та відповідальність за порушення законодавства; результат здійснення має наслідки для всієї держави, а не тільки учасників (як громадян, так і юридичних осіб, а також для економіки в цілому); має міжнародний характер.

Висновок: Державне оборонне замовлення – це процес діяльності держави із реалізації оборонної функції шляхом законодавчого врегулювання відносин із забезпечення себе товарами, роботами та послугами, необхідними для виконання такої функції. Поняття державного оборонного замовлення не є тотожним із поняттям оборонних закупівель і співвідноситься з ним як ціле і частина. ДОЗ здійснюється виключно з ініціативи держави, для забезпечення її обороноздатності, має спеціальне правове регулювання, має принципи здійснення, детально врегульовану процедуру здійснення, передбачає державний контроль над здійсненням та відповідальність за порушення законодавства у сфері.

Михайліченко Олександр
*аспірант I курсу денної форми
здобуття освіти третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти спеціальності 081 «Право»
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник:
Пацурія Ніно Бондовна, д.ю.н.,
проф. кафедри економічного права та економічного судочинства*

ЮРИДИЧНІ РИЗИКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Повномасштабне вторгнення створило безпрецедентні виклики для системи охорони здоров'я України та її вдосконалення через інноваційні технології. За даними ЮНЕСКО, внутрішні витрати України на наукові дослідження і розробки у 2022 р. зменшилися на 38,5% порівняно з довоєнним 2021 р. – з \$2019 млн. до \$1241 млн. доларів США [1, с. 24]. Дефіцит ресурсів очевидно ускладнює реалізацію новітніх медичних проєктів: лікарні відкладають закупівлі дорогого обладнання, а науковим установам бракує реагентів, сучасної апаратури та навіть базових матеріалів [2].

Однак саме в таких надскладних умовах держава почала приділяти величезну увагу інноваційній діяльності у сфері охорони здоров'я (далі – «medtech»). Закон «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» 3534-IX у ст. 4 наголошує на важливості впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року № 1351-р (відома також як «Стратегія WINWIN») визначає, що сфера medtech, до якої належать зокрема медичні вироби та цифрове здоров'я, стає однією з ключових технологій перемоги України. Необхідність у medtech простежується в Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року № 34-р, яка містить оперативну ціль 2 «впровадження сучасних технологій та наукових досягнень

для збереження та зміцнення здоров'я». Згідно з цією ціллю передбачається розвиток medtech для ефективної діяльності системи охорони здоров'я України.

Сфера medtech є надзвичайно актуальною через свою специфіку – зокрема вплив на економічний потенціал держави та важливу роль у лікуванні й реабілітації військовослужбовців. Однак, на заваді її імплементації є низка юридичних проблем, які потребують особливого розгляду в реальному майбутньому.

1. Нестача наукових робіт стосовно medtech. Внаслідок законодавчих змін medtech буде поступово виокремлюватися як окремий предмет досліджень в юридичній, економічній та медичній науці. Станом на квітень 2025 року майже не існує правових досліджень на рівні дисертацій чи монографій, які б охоплювали питання нормативного регулювання сфери medtech та критеріїв визнання відповідних технологій медичними, потребує визначення перелік суб'єктів та об'єктів тощо. У даному випадку визначною є монографія за авторством О. Дмитрика та К. Токаревої: одна із небагатьох великих робіт у вітчизняній юридичній науці, яка в окремому розділі розглядає введення medtech у господарську діяльність закладів охорони здоров'я [3, с. 127-165].

2. Не досліджений зв'язок між реалізацією medtech та медичною реформою. Держава продовжує запроваджувати модель оновленого фінансування медичної допомоги через Національну службу охорони здоров'я, яка з 2025 року поширюється і на державні медичні центри та науково-медичні інститути (такі заходи відомі як третій етап медичної реформи). Проте опитування незалежних організацій та медіа з початку запровадження медичної реформи регулярно демонструють негативне ставлення частини українського населення до подібних ініціатив, а міністр охорони здоров'я В. Ляшко наголошує на безперервності процесів оновлення медичної системи [4]. Оскільки medtech ще належить перетворити у вимірювану користь для пацієнтів і медичних працівників, має бути дотриманий баланс між підтримкою інновацій та поточних потреб у медичній допомозі, також повинний враховуватися фінансовий ресурс закладів охорони здоров'я.

3. Відсутність в Україні спеціального законодавства та методичних рекомендацій щодо використання ШІ в медицині. Наразі відсутні чіткі вказівки, хто нестиме юридичну відповідальність у разі помилки штучного інтелекту: розробник ШІ, лікар, що використав рекомендацію, чи медичний заклад. Нині медичні заклади керуються загальною правовою базою у сфері охорони здоров'я та інтелектуальної власності. У цьому напрямку вже створюються добровільні етичні кодекси та галузеві рекомендації в організаціях приватних форм власності, без комплексних вказівок законодавця щодо відповідального використання ШІ.

Отже, інноваційна діяльність у сфері охорони здоров'я України розвивається навіть під час таких складних обставин – як мінімум на законодавчому рівні. Важливо підготувати не лише якісне підґрунтя для системного впровадження нових медичних технологій, а й забезпечити реальну спроможність держави гарантувати їх безпечне, ефективне та системно збалансоване використання. Тільки за нормативної визначеності, підтримки медичних закладів і врахування потреб воєнного часу medtech не просто зменшить навантаження систему охорони здоров'я, а реально посилить її спроможність надавати якісні медичні послуги.

Список використаних джерел

1. Analysis of war damage to the Ukrainian science sector and its consequences. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. 2024. 34 p. URL: <https://bit.ly/4jjm84W> (дата звернення: 18.04.2025).
2. Hondemarck H., Finiuk N., Jiang C.C., Stoika R. Standing strong: War-related challenges in Ukrainian biomedical research and opportunities for support. Federation of American Societies for Experimental Biology Journal. 2024. Vol. 6, No. 10. P. 401–405. URL: <https://bit.ly/44yWogd> (дата звернення: 18.04.2025).

3. Дмитрик О., Токарева К. Господарська діяльність та новітні технології: актуальні проблеми регулювання в умовах воєнного стану : монографія – електронне видання. Харків : Національна академія правових наук України, 2022. 195 с. URL: <https://bit.ly/4g0g2VH> (дата звернення: 19.04.2025).

4. Ляшко В. К. Медична реформа триватиме, але основні зміни вже впроваджено. Фармацевтичний бізнес-портал «PharmaMedia», 27.01.2025. URL: <https://bit.ly/42AKbFh> (дата звернення: 19.04.2025).

Новікова Євгенія

*аспірантка 2 року денної форми навчання
здобуття освіти третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти спеціальності 081 «Право»*

*Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Науковий керівний:

*д.ю.н., проф., завідувач кафедри економічного права та економічного
судочинства ННІ права КНУ імені Тараса Шевченка*

Резнікова Вікторія Вікторівна

ПОЗИКА З АЛЬТЕРНАТИВНИМ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Актуальність теми дослідження. В умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови для України є та залишатиметься пріоритетом залучення коштів в економіку країни, що за загальним правилом відбувається, або шляхом встановлення боргових зобов'язань (на основі договорів позик, кредиту, тощо), або шляхом, так званого, фінансування капіталу ('equity financing'). Остання категорія, серед іншого, включає й способи залучення фінансування, що опосередковуються М&А угодами. У процесі розвитку світових ділової та юридичної практик сформувався специфічний спосіб залучення коштів – механізм конвертованої позики (позики з альтернативним зобов'язанням), що фактично об'єднує характеристики, як боргового фінансування, так й інвестицій у капітал.

Окремі аспекти даної тематики розкриваються у роботах Д. В. Різник, Т. Ю. Чернецької, А. Д. Просекова (у контексті стимулювання іноземних інвестицій) [1], Р. В. Гуменюка (щодо шляхів перетворення позик у частку в статутному капіталі юридичної особи) [2]. Водночас, необхідним видається комплексний аналіз даного механізму з метою вдосконалення його правового регулювання.

Конвертована позика (позика з альтернативним зобов'язанням) є надзвичайно поширеним явищем у сфері фінансування стартапів, що обумовлено труднощами у проведенні оцінки компанії на початкових етапах її функціонування. Конструкція передбачає надання позики, що у разі її непогашення, має бути конвертована в капітал компанії-боржника. Зважаючи на прагнення Мінцифри збільшити кількість стартапів в Україні до середньоєвропейської норми (500 стартапів на 1 млн населення), створення належної правової бази залучення коштів видається належним засобом його досягнення [3].

В українському законодавстві пряма вказівка на можливість укладення договору конвертованої позики (позики з альтернативним зобов'язанням) закріплена в Законі України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (далі – Закон про Дія Сіті). Основні характеристики договору позики з альтернативним зобов'язанням включають наступні: 1) боржником є резидент Дія Сіті – товариство з обмеженою чи додатковою відповідальністю (далі – ТОВ та ТДВ), кредитором може бути, як фізична, так і юридична особа; 2) кредитор передає у власність боржника грошові кошти або речі, визначені родовими ознаками; 3) за загальним правилом на суму позики нараховуються проценти (окрім випадків передання речей, визначених родовими ознаками), якщо інше не

ЮРИДИЧНА НАУКА ТА ОСВІТА: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ

*Тези доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції
(1 травня 2025 року)*

Комп'ютерна верстка: Денисюк Марія Олексіївна

Підписано до друку 13.06.2025. Формат 60х84/8.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Ум. друк.арк. 27.9. Наклад 100. Зам. № 223.

Надруковано в “Видавництво Людмила”.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи серія ДК № 5303 від 02.03.2017.
“Видавництво Людмила”
03148, Київ, а/с 115.
Тел./факс: + 38 050 469 7485, 068 340 8332
E-mail: lesya3000@ukr.net